

Laudácio na RNDr. Imricha Staríčka, CSc.

Spoločenstvo putujúcej cirkvi je rozmanité tak, ako sú rozmanité úlohy veriacich, ich povolania a potreby spoločenstva v rôznych situáciách. Svätý Pavol na to upozorňuje, keď hovorí, že aj keď je nás mnoho, sme jedno telo v Kristovi a vyzýva, aby každý používal dar, ktorý je mu darovaný Bohom. Toto v plnej miere naplňal RNDr. Imrich Staríček, CSc. – už v mladom veku venoval svoj voľný čas mládeži a ako prírodovedec otváral im dvere do priestoru vzájomného vzťahu medzi vedou a vierou, ktoré vtedajšia reprezentácia moci úplne zatvorila. Bol za to podľa vtedajšej praxe „odmenený“ – odsúdený na 15 rokov. S týmto vzácnym človekom som mal tú česť niekoľko rokov spolupracovať, keď po návrate z väzenia organizoval diskusné stretnutia o problematike vzťahu medzi vedou a vierou v svojom byte.

Dr. Staríček sa narodil v Hlohovci v roku 1919. Univerzitné štúdium absolvoval v Prahe, kde ho zastihla okupácia a v štúdiu pokračoval na univerzite v Bratislave. V Prahe získal vzácnu priateľstvá, ktoré neskôr výdatne využíval pri laickom apoštoláte. Od roku 1942 do roku 1947 bol asistentom prof. D. Ilkoviča. Ako vynikajúci študent bol vyslaný na štúdiá do zahraničia: v roku 1942 do Viedne a na jeseň 1945 na jedno-ročné štúdium do Paríža, kde študoval na Ústave Madam Curie. Aj tam udržiaval kontakt so spoločenstvom Rodina, v ktorej sa grupovali mladí slovenskí intelektuáli pod vedením prof. Kolakoviča. Keď po roku 1948 bol vyhlásený boj proti náboženstvu, spoločenstvo Rodina vstúpilo do arény. Boj proti náboženstvu sa totiž orientoval hlavne na mládež, ktorá dostávala lekcie o tom, že len veda povznáša ľudstvo a že náboženstvo a veda sú v nezmieriteľnom protirečení. Okrem toho boli zlikvidované rehole, čím sa stratil priestor pre vysvetľovanie náboženských právd. Do toho vákua aktívne vstúpili členovia spoločenstva Rodina a osvetou medzi mládežou sa usilovali naprávať deformácie spôsobované prekrucovaním faktov vo vzťahu medzi vedou a vierou a okolo náboženských zásad. Odozva na seba nenechala dlho čakať. Nadšenci okolo Spoločenstva Rodiny boli v roku 1951 zaistení a o tri roky neskôr v procese so skupinou označenou Staríček a spol. odsúdení za vlastizradu. V kruhoch náboženských aktivistov bol dr. Staríček známy ako väzeň za Krista. Termín „politický väzeň“ sa naňho nehodí, politike sa nevenoval.

Po amnestii roku 1962 pracoval ako stavebný robotník v drôtovní v Hlohovci do roku 1968. V tom roku bol prijatý na Ústav teórie merania SAV, kde sa profesijne orientoval na teoretickú fyziku, teóriu merania a dejiny fyziky. Pokračoval v laickom apoštoláte. Inšpiráciu čerpal zo stretnutí s priateľmi, zo štúdiá a so spriaznenými kolegami z duchovného disentu.

V osemdesiatych rokoch v svojom byte organizoval pravidelné stretnutia záujemcov o problematiku vzťahu medzi vedou a vierou. Po ro-

ku 1990 sa táto skupina včlenia do Združenia pre vedu a vieru (ZVV) pri SVD, ktorú zorganizovali dr. Stariček a dr. Erdelská. Dr. Stariček sa stal predsedom združenia. ZVV malo tri sekcie: matematicko-fyzikálnu, biologicko-lekársku a filozoficko-psychologickú. Dr. Stariček viedol matematicko-fyzikálnu sekciu, ktorá sa schádzala raz mesačne. ZVV sa neskôr pod jeho vedením včlenilo do Ústredia slovenskej kresťanskej inteligencie (ÚSKI) ako sekcia pre vedu a vieru.

Dr. Stariček prednášal na semestrálnych kurzoch na Cyrilometodskej bohosloveckej fakulte UK na tému: Kozmológia včera a dnes. Na túto tému napísal knihu, ktorú vydalo vydavateľstvo LÚČ v roku 1995. V deväťdesiatych rokoch prednášal na seminároch organizovaných Kresťanskodemokratickým zväzom pracovníkov vedy a školstva.

Dr. Stariček bol výraznou osobnosťou. Z jeho odkazu doteraz čerpajú organizátori seminárov v ÚSKI. V roku 1995 mu bolo udelené najvyššie vyznamenanie ÚSKI - *Cyrlometodská medaila ÚSKI*. Tá sa udeľuje osobám slovenskej národnej príslušnosti, ktoré sa vynikajúcim spôsobom zaslúžili o zachovanie a zveľadenie dedičstva sv. Cyrila a Metoda v slovenskom národe na poli vedy, umenia a výchovy.

Útrapy z väzenia poznamenali jeho zdravotný stav. Všetky zdravotné problémy, najmä ťažkosti a bolesti pri chôdzi znášal so vzornou trpezlivosťou. Odovzdané prijal i poslednú chorobu, ktorá ukončila jeho životné skúšky (26. 1. 2002). Jeho životné krédo najlepšie charakterizujú slová jeho manželky Libuše: „Vyhľadával priateľstvo tých, ktorí ako on boli znepokojovaní pre veci Božie, pre naplňovanie diela spásy, a to aj cestou vedeckého poznávania pravdy vedúcej k pravému pokániu - zmien v myslení a konaní“.

prof. RNDr. Jozef Tiňo, DrSc.